

boju so se Japonci umaknili južni smeri. Preko Mukdona pa poročila admiral Matkovič sledi: Šest naših torpedovk, med temi 4 pod kapitanom Mutaševičem, ki so se podale v noči 10. t. m. na odprto morje, srečale so sovražno flotilo torpedovk, katere so spremljale križarke. Prišlo je do boja, v katerem je torpedovka „Vlastni“ vrgla Whitehead-torpedo na sovražno torpedovko, ki se je vsled tega potopila. Na povratku je bila poškodovana torpedovka „Stereubša“ pod poveljstvom poročnika Sergejeva, in se je začela pogrezati.

Ob 8. uri zjutraj se je povrnilo ostalih 5 torpedovk. Ker je bil položaj „Stereubša“ kritičen, sem razvil svojo zastavo na „Noviku“, ter se podal s tem in „Bajanom“ na pomoč. Pet sovražnih križarjev je zajelo našo torpedovko. V isti čas je priplulo tudi sovražno brodovje. Nemogoče je bilo rešiti „Stereubša“. Torpedovka se je pogrezala. Del moštva je bil vjet, drugi del utonil. Na ladijah, ki so se udeležile nočnega napada, je bil 1 častnik težko in 8 lahko ranjeni in sicer kapitan Matuševič, častnik Aleksandrov in inženir Blinov. Častnik Zajev je bil na glavi težko ranjen in je zgubil desno oko, dva moža sta bila ubita, 18 je bilo ranjenih. Ob 9. uri je začela iz 15 ladij obstoječa sovražna eskadra iz velike daljave streljati na Port-Artur iz topov velikega kalibra. Obstreljevanje je trajalo do 1. ure popoldne. Po mojem mnenju je izstreljal sovražnik 154 krogelj iz topov 30 $\frac{1}{2}$ kalibra. Škoda prizadeta našim ladijam, je neznatna in so vse popolnoma pripravljene za boj. Na naši strani je bil ubit 1 vojak, 1 častnik in 4 vojaki so pa lahko ranjeni. Ponovno streljanje naših baterij je primoralo sovražnika, da se je umaknil. Začetkom bombardiranja so odgovarjale baterije vse trdnjave. Moštvo na vseh ladijah je dokazalo hladnokrvnost. V delavnicah se ni delo prikinilo. Bombardiranje se smatra brez uspešnim. Poroča se, da je bil sovražni križar „Takasano“ močno poškodovan; škode se pa radi daljave 10 kilometrov ni moglo natanko določiti. Več naših krogelj je bilo izstreljenih 12 kilometrov daleč.

Poročilo admiral Togo, kateri sporoča japonski vladi o bombardiranju Port-Artura dne 10. t. m., se v glavnih potezah krije s poročilom, katero je odposlal ruski admiral Makarov ruski vladi. Vsa druga poročila pa prihajajo iz angleških virov. Tem poročilom vidi se na prvi mah, da so izmišljena. Po teh poročilih bili bi Rusi že zapustili Port-Artur, če ne to, pa vsaj polovica ruske posadke bila bi ubita, poslopja pa zažgana. Dosedanja skušnja nas je podučila, da so bila do sedaj ruska uradna poročila vedno točna in da so vsi angleški in židovsko-italijanski listi svoja grozna poročila o ruskih porazih tekoma dni toliko skrčevali, da so nazadnje morali priznati, da je bilo vse, kar so pisali o japonskih uspehih, pretirano in izmišljeno, in da je bilo le to res, kar so ruska uradna poročila koj v začetku trdila. Zato se nam pa ne zdi vredno prijavljati raznih poročil, katere se že na prvi hip lahko smatra za izmišljena.

Ruska vlada je s posredovanjem francoskega rezidenta v Seulu izročila japonski vladi 200.000 jenov, da s tem dokaže svojo hvaležnost za negovanje ruskih mornarjev, ki so bili ranjeni pri Čemulpu.

Politični pregled.

V državnem zboru nadaljujejo Čehi najostrejšo tehniško obstrukcijo. Nemci si lomijo na vso moč glavo, kako bi obstrukcijo premagali. Izmišljuje si razna sredstva proti nji. Sedanji predsednik se jim zdi premalo strog. Hoteli bi, da bi Čehom kar ne pustil govoriti. Pozabili so popolnoma na to, kar so oni počeli: takrat, ko so sami obstruirali, ko so oni obstruirali s svojim divjaštvom, katero so počenjali v zbornici. Nemec ostane vedno Nemec, brezobziren in nesramen do skrajnosti. Njemu naj bi bilo vse dovoljeno, drugim pa nič. Ali zaštonj. Obstrukcije ne spravijo z dnevnega reda, dokler ne bode zapustila vlada svojega sedanjega vse nenemške narodnosti v Avstriji skrajno žalečega vedenja. — V soboto so bili v poslanski zbornici zopet viharni prizori.

Zadnje dni je imela zbornica poslancev tudi svoje seje. Ni se pa v teh

sejah prigodilo nič posebnega. Seje so se izpolnile kakor prešnje, namreč s citiranjem došlih vlog, s peticijami, z imenskimi glasovanji, torej z mlatenjem prazne slame.

Iz francoskega parlamenta. — V franc. parlamentu je bil vsprejet 318 proti 231 glasovom prvi paragraf zakona, ki pravi, da je kongregacijonistom prepovedan vsaki pouk v Franciji.

Dopisi.

Lokve, 10. marca 1904. — (Gospodu strankarju na T. v tiho premišljevanje:)

1. zakaj? — Saj ni vreden odgovora! Nu, za to, kar je pisal, je vreden vse kaj drugega; toda par besed moram vendar povedati g. strankarju na uho, da jih bo dobro slišal! On pravi, da od 29. febr. dalje se ne bo več oglašal, ter zaključil bahato svoj dopis:

„Pustite pse, naj lajajo“

druge vrstice ni zapisal, zato jo zapisem jaz:

„To kaže le, da jahamo!“ —

a ne strankar, ampak mi; on le sedi vrh svoje trdnjave in zre nizdoli pojoč „nedolžne pesmice“, kakor je tista:

Ach du, mein süßes Leben,
du bist, ach, preisgegeben
der Nemesis-Blamage...
Wo bist du hin — Courage?

2. s čem? — Naj tiho premišljuje, kam ga lahko dovede „klerikalno divjaštvo“, o katerem je mogočno bobnal po „Soči“ — podpisati se pa le ni upal! Naj premišljuje, da je oni dopis največ škodoval njegovemu pristašu! In naj pomisli, da ne plešejo še vsi na njegovo „harmoniko“! Gospod strankar je namreč prepričan, da je dopisnik vseh dopisov, ki kažejo njega v pravi luči, neki fajmošter.

Meni je sicer žal, če nima gospod strankar med svojci (Bog ve, da ni cela „stranka“ — le sam!) nikakega pomočnika, da bi mu kaj „sklobasa!“ (ne zamerite, je beseda g. strankarja!) za „Sočo“ in „Primorec“, toda ne morem pomagati!

In če ne more verjeti, da so na Lokvah dopisniki, ki v naših listih „Motu proprio“ g. strankarja kažejo, kakoršen je, ter da so zlasti izvrstne „odgovore“ v „Gorici“ št. 12, 14 itd. — drugi pisali in ne jaz, tudi ne morem pomagati; rečem le, da se je gospod strankar fino ujel (uboga miška!) in bo za to od dotične strani prejel še primeren kolofonij...

Nadalje misli revež, da je članek v „Gorici“ št. 12 že s svojim „klobasanjem“ (zopet prosim, ne zamerite — je njegov izraz!) v „Primorcu“ št. 9 ovrget in temeljito blamiral. Njegove „poprave“ in „dokazi“ so taki, da se čudim, ali sploh more biti človek tako temeljito neumen! Pomislite le, on „kraj“ možé z lažmi“; njemu „govoré kilometri“; za „dokaze“ ima prašaje in klicaje; pričati in s „prisego trditi“ je njemu eno in isto; če kdo „cehe“ ni plačal, je znamenje, da je bil v Trstu; vprašanje (zani) ni nikakoli laž; če se pijanci nekoliko skregajo, je to „klerikalno divjaštvo“; če zmaga on pri volitvah s srečkanjem, je to za nas — „strašanski poraz“...

Ja, ja, gospod strankar, v Vaši glavi je strašanski poraz — tega ni treba s srečkanjem dokazovati!

3. konec? — On praša: Kdo je narod razdvojil? Jaz pa prašam: Kdo se imenuje „stranka“ — on ali jaz? Kdaj je začela na Tr. ta „stranka“ — ali jo je on prinesel ali jaz? Naj pomisli torej, v kako „vintlo“ je telebnil s svojim „zadnjim“ dopisom! A P.

P. S. Pohvaliti pa moram gospoda strankarja za priznanje, da vsega hudega na Slovenskem niso krivi naši klerikalci, ampak — rimski! Pozor, naši poslanci, da to interpelujete v državnem zboru!

Iz kanalske dekanije. — V 7. letošnji št. „Prim. L.“ presojal je nek gospod prav hudo duhovščino kanalske dekanije — radi družbe sv. Mohorja, — trdil je namreč, da vlada „neka zapanost“ med gg. poverjeniki.

Omenim le dve, treh reči.

1. Po šematizmu iz l. 1902 ni štela župnija Kanal 3203 duš, marveč le 2203; pripisal je g. kritik tej duhovnji cel tiščak. Ako to vpoštevamo, pride Kanal na prvo mesto.

2. Kuracijo Marija celje je g. kritik pa kar izpustil, — tiskana je sicer še le na 129 strani, a vesten kritik moral bi na vse paziti. Število Mohorjanov se s tem povekša na 593. Teh dveh velikih pomot bi se bil g. kritik prav lahko ognil.

3. Ročinj ima v istem šematizmu res vpisanih 1821 duš, — pa ni jih toliko. Kakó je prišel Ročinj do tolikega števila duš — ne vem — pomota je gotovo.

Katastralna občina Ročinj šteje 182 družin, katastralna občina Doblar šteje 28 družin. Iz županstva Ajba spada pod kuracijo Ročinj 64 družin, skupaj 224 družin, torej 80 družin manje, kakor pripisuje g. kritik.

Ako računamo na družino 6 ljudi, imel bi Ročinj le 1344 duš.

Prepričan sem, da izkazujejo naši šematizmi sploh večje število duš, nego jih je v resnici. Vzrokov je mnogo, — a ni moj namen jih navajati.

L. 1884 kazal je šematizem za Ročinj 1471 duš, leto pozneje pa kar 1703. Od kod pride to? To je gotovo, da kuracija Ročinj nima mnogo nad 1400 duš. Pred leti založil je nek gosp. na Kanalskem okoli 50 gl. za družbo sv. Mohorja, udje so plačali o prijetju knjig, toda ne vsi. Isti gosp. založil je tudi letos nad 85 gl., ako je hotel imeti kaj udov. Komur je znano, kako se nabira za družbo sv. Mohorja, ne bo tako strogo sodil. Spominjam se, da je tudi pred leti nekdo ostro prijel nekatere duhovnije radi malega števila udov. Dotičnemu kritiku je odgovoril č. g. Sim. Gregorčič iz Sedla: „Le počasi po kamnju“ in mir je bil.

Tako hočem reči tudi jaz: Vesten kritik mora poznati vse razmere na t. a. n. k. o, ako hoče pravično soditi.

Tudi na Kanalskem niso vsi tako zaspani, kakor se morda tu in tam govori.

Z Vipavskega, 14. marca. — (Izv. dop.) — (V čem napredujejo „naprednjaki“; izseljevanje v Ameriko in marsikaj). — V nekem kraju na Vipavskem so nedavno imeli semenj, ki pa radi lanjske slabe letine ni bil dobro obiskovan. Po končanem semnju so šli 4 prijatelji v gostilno znane „naprednjake“, ter si naročijo skupno en liter belega. Natakari jim ga koj prinese. Ko so si pa nalili vino v posamezne kozarce, da bi si gasili žejo, kaj zagledajo v ostalem vinu v steklenici? Vidijo neko čudno živalico v njej, ki se je zibala in potapljala gor in dol po steklenici. Ta živalica pa je bila podobna mali kačici, toda ni bila kačica, marveč, glej čudo! bila je pristna pijavka! Možje-pivci takoj pokličejo natakarija, ter mu s prstom pokažejo, naj on pogleda, kaj jim je v vinu (?) prinesel?! Toda natakari, ne rekši nobene besede, takoj odnese izpred njih steklenico s čudno živalico, ter jim prinese drugi liter pa dobrega vina, da so bili pivci z njim zadovoljni. Kaj menite, ako bi se bilo to zgodilo v gostilni kakega znanega katoliškega narodnjaku-„klerikalca“ — kak „šment in ropot“ bi zagnali „liberalni“ listi a la „Soča“ e tutti quanti, in kake šale in dontipe bi oni zbijali po svojih „kloakom“ podobnih časnikih?! Saj se še spominjamo, kako hurensko vpilje so maloštevilni vipavski „liberalci“ zagnali pri svojem „liberalnem“ shodu (1894) in potem po svojih hinavskih listih, ker je imela vipavska vinarska zadruga poleg pristnega vina tudi nekaj tako imenovanega „spoluvina“, čegar soli pa so bili tudi zaznamovani, da je tam „spoluvina“, t. j. petijotizirano vino, in je imelo tudi nižje ceno, kakor pristno vino. Zato pa ni bilo to nikakor goljufija, ako se je „spoluvino“ prodajalo tudi vselej kot takšno, a ne kot pristno, kar se pa o nekaterih sodih v kletih „liberalcev“ ne more trditi. Vsled to uprav „farizejske reklame“, ki je pa kaj slabo uplivala na vipavsko vinarstvo, je vipavska vinarska zadruga takoj opustila prodajo „spoluvina“ ter od takrat (1895) prodaja in ima v vsej svoji zalogi vedno le pristno vino, na katero lastnost se vsakteri vinski kupec zanašati sme brez vse skrbi, kajti vino iste zadruge je pod strogim in vestnim nadzorstvom. Ko bi hotel jaz se nad farizejskimi „liberalci“ maščevati in jim enako z enakim vračati, bi imel onega gostilničarja, kjer se je našla kačica-pijavka, in od kod to, javnosti naznanil, kar morejo potrditi oni 4 pivci. Toda jaz tega ne storim, čeravno bi se v nasprotnem slučaju kak „liberalci“ niti najmanje ne pomišljali to naznaniti v zloglasnih „tutti frutti“, marveč bi se imel to za zelo imenitno sporočilo, ter bi je na dolgo in široko obravnaval!

Tudi na Kanalskem niso vsi tako zaspani, kakor se morda tu in tam govori.

*) O! kako Vas pač to peče, da se obračam do slavnega „Obramb. društva“, da mi na podlagi pojasni sestavi popravek! — To pa je naravno, da si zvolim odvetnika — kojega jaz hočem. Jaz želim, da bi namreč tudi čitatelji „Soče“ in „Primorca“ izvedeli resnico. Meni pa niso šš tako na mezinu, kakor kakemu juristu — ki se šola v zlatem mestu — da bi v del — in sam razsodil v svoji zadevi, kaj spada „strogo“ — k popravku Kajti če bi le za las več dodal ali le ma o po emike upel — takoj bi se v listnici uredništva bralo: „N. N. vaš popravek smo na podlagi § 19. vrzli — v koš. Pozdravi!“ Tako se je že marsikateremu popravljalcu v „Soči“ zgodilo. Dopis.

Pred nedolгим časom je neki „liberalci“ tožil svojega strica in krstnega nuncia radi žaljenja časti, in je poslednji bil obsojen na plačevanje nekoliko kronic in tožbene stroške, katere je shranil v svoj globoki žep dr. T. — Vedite pa, da je toženec kot krstni nunc hotel storiti le svojo krščansko dolžnost, ker je svojega bratranca radi pohujšljivega vedenja posvaril s sicer nekoliko ostriimi žalnimi besedami. Opaziti je pa k temu nehvaležnost bratrančev, ker ga je stric-nunc pomagal izrediti, in je tudi njemu prav veliko dobrega storil, kakor vsej bratovi družini; a v zahvalo za vse dobrote je bil od njega tožen, in seveda, kor postava ne pusti časti nobenega žaliti s preostriimi, če tudi resničnimi besedami, je bil dobitljivi stric-nunc v občutljivo denarno globo obsojen. Pa da Vam znajo biti res hvaležni (!) ti šmencani „liberalci“, ki se drže Arhimedovega izreka: „Noli turbare circulos meos“, ako tudi bijejo naravnost v obraz krščanski veri in pravosti!... (Konec pride.)

Iz Doberdoba, 8. sušca. — Zadnja številka „Primorca“ daja mi povod, da zopet še enkrat pojasnim nekatera pisanja v „Soči“ in „Primorcu“ o tukajšnjih razmerah in napadih na mojo osebo. Znano je, da se dobe ljudje, ki trpe na fiksnih domišljijah, ter so vsled tega tako trmast, da jim ni mogoče nič dopovedati in dokazati, ker se tako jasni dokazi nimajo pred njih domišljijo nobene vrednosti. Taki ljudje so podobni oni ženi in onemu možu v pravljici o „ostriženi in pokošeni senožeti“. Žena je namreč trdila, da je senožet ostrižena — a mož pa je dokazoval, da je pokošena, kar si pa žena — nikakor ni dala dopovedati. Mož slednjič je za zgrabil ter ženo vrže v vodo. Ta pa se iz vode vzdiguje svoja 2 prsta: kazalca in sredinca ter jih pregiblje kakor škarije nad vodo, češ, da senožet je bila vendarle „ostrižena“. Tako nekako dela tudi naš — jurist v svojih dopisih v „Soči“ in „Primorcu“. Najprej obdolžuje sebi ne-ljube osebe zaradi kršenja ali neopolnitve pogodbe. Ko se mu pa v spomin pokliče vsebino in čas pogodbe, — pravi da s tem ni nič doseženo — ničesar dokazano in nobena obdolžitve ovržena. Pisaču in njegovim narekovalcem je gotovo znana vsebina dotičnih starešinskih sej, a ker mu ne ugajajo, — jih je najprej zamolčal; — potem pa zdaj nekako zahteva, naj bi jih jaz objavil — a takoj se tega močnega dejstva ustraši, ter izraža že naprej možnost „da bi se mogoče ne našlo vse tako zapisano (aha!) v občinskih protokolih, kakor oni pišejo v „Soči“ — češ, da utegnejo zapisniki od 5—15 let nazaj biti fabricirani od obč. tajnika“. („Primorec“ št. 10.) Torej od ene strani zahtevate, naj bi se zapisniki objavili — od druge strani pa jim takoj odrekujete že naprej vso verjetnost! — Toda — ne bojte se — jaz jih ne bom objavil — dobro vedoč — da jih najbrže imate v prepisu, in zato ne — ker vem, da čitatelji „Gorice“ in „Primorskega lista“ mi vernejo; — „Soča“ in „Primorec“ pa bi jih — ako bi jih poslal med popravke — vrgla v koš.

Toraj s pisanimi dokazi se Vam ne more dokazati resnice. Vi in Vaša stranka imate marveč še veliko zdatnejše dokaze — vedno na razpolago — t. j. prisego. Edini dokaz pisarčeve trditve in njegove stranke — je torej prisega.

S prisego žuga on opetovano dokazati svoje trditve po „Soči“ in „Primorcu“, s prisego hočejo dotični tudi v sejah — kar jim ne ugaja — ovreči. Da, kdor je bral dopise v „Soči“ in „Primorcu“ od tukaj, je takoj zapazil, da igra pri dopisniku in njegovi stranki prisega glavno ulogo dokazovanja. Štev. 10. „Primorca“ zopet govori slovesno o prisegi doslovno tako le: „Prvič je že samo po sebi sumljivo (— zakaj? —), da se mož zateka pod obrambno razupitega (oho!) „Obrambnega društva“; drugič pa verujemo bolj samim sebi kot našemu g. nuncu — (kdo to dvomi?) verujemo bolj onim starim sivim očakom

*) O! kako Vas pač to peče, da se obračam do slavnega „Obramb. društva“, da mi na podlagi pojasni sestavi popravek! — To pa je naravno, da si zvolim odvetnika — kojega jaz hočem. Jaz želim, da bi namreč tudi čitatelji „Soče“ in „Primorca“ izvedeli resnico. Meni pa niso šš tako na mezinu, kakor kakemu juristu — ki se šola v zlatem mestu — da bi v del — in sam razsodil v svoji zadevi, kaj spada „strogo“ — k popravku Kajti če bi le za las več dodal ali le ma o po emike upel — takoj bi se v listnici uredništva bralo: „N. N. vaš popravek smo na podlagi § 19. vrzli — v koš. Pozdravi!“ Tako se je že marsikateremu popravljalcu v „Soči“ zgodilo. Dopis.

našim, ki so pred 5—10—15 leti bile žive priče pogodb starešinstva z g. nuncem, glede sv. maš, verujemo bolj tem možakom, ki stoje že z eno nogo v grobu — a so pripravljeni „Sočina“ izvajanja s prisego potrditi, kot nuncem ni-resom.

Torej proč s pisarniki — proč s pisavo pogodeb — prisega, ta je čez vse. Zapisniki dajo se falsificirati, a prisega ta je vedno nova in frišna. Potem takem ne potrebuje občina več tajnikov in zapisnikov, in k čemu ti ničvredni stroški — ko zapisnikom in tajnikom že itak „ne gre več nobena vera“. Vse to pa se tako lahko s samo prisego dokaže in dožene. V občinski pisarni (ki pa naj se zanaprej „prisegovalnica“ imenuje) — naj bo križ med 2 svečama na mizi in slavni očaki — naj prinese se seboj po 3 prstiče — pa je vse prav in potrjeno — makar če se je kaj pred 15 leti zgodilo in dogovorilo. Vedna odloči! Posebno veljavo pa imajo na tak način dokazati resnico preteklih dogodeb — stari sivi očaki, ki že z eno nogo v grobu stoje! — Čudno, da niso naši postavodajalci že davno prišli na to misel koliko bi se prihranilo za nepotrebno pisarenje.

To je talent za kakega ministra — v novem socijaldemokratskem kraljestvu.

Ta način pogodbe razobveljaviti pa ni nov. Že pod bivšim tajnikom „Štor Pierotom“ spisana lovska pogodba se je svojetasno na ta način hotela glede ribjega lova predrugačiti — a ni šlo. Sivi in stari očak se bo tega spominjal — če tudi on takrat menda ni bil tega mnenja.

In jaz pa smelo trdim, da tudi taki stari-sivi očaki niso vselej glede pričevanja pri ljudeh povsod na najboljšem glasu.

Jaz sam sem imel priliko poslušati pričevanje enega takega starega očaka — a vsejedno nisem hotel, da bi prisegal na svoje besede — in nič se tega ne kesam. Reagirati pa zoper kake surove in razžaljive besede od tacih ljudi — ki imajo vedno le prisego za dokaz svoje trditve — ne kaže — ker na ta način se more priti v „kajho“. — Veliko bolje se je držati starega grškega izreka, kojega smo brali nekda na gimnaziji: „Če si zasramovan — potrpi! — ker sramotilec bo — ako mu zasramovan ne odgovori — osramoten s tem ko zasramuje.“ A. B.

Novice.

Slovesna procesija na sv. Goru. — „Slovensko kat. delavsko društvo“ v Gorici je prosilo prečastiti knezo-nadškofski ordinarijat, naj bi mu dovolil, da bi smelo prirediti vsako leto na društveni praznik varstva sv. Jožefa, III. nedeljo po Veliki noči, slovesno procesijo na Sv. Goru. Letos bi ta procesija veljala tudi v proslavo 50 letnice razglasenja brezmadežnega Spočetja. Prečastiti knezo-nadškofski ordinarijat je odgovoril predsedništvu sledeče:

„Reševaje vlogo z dne 10. t. m., se s tem dovoljuje, da priredi „Slovensko katoliško delavsko društvo“ na praznik varstva sv. Jožefa (III. nedeljo po Veliki noči), ali če bi vreme ne dovolilo, nedeljo potem, iz cerkve sv. Ignacija v Gorici slovesno procesijo na Sv. Goru s skupno spovedjo in skupnim obhajilom.

Kn.-nadšk. ordinarijat,
v Gorici, dne 11. marca 1904.

Andrej, nadškof.

To dajemo na znanje raznim društvom naše dežele, ker upamo, da se procesiji pridružijo. O svojem času bomo objavili določeni vspeled.

Skalnica. — Izšla je knjižica: Skalnica ali Psalmi v čast M. D. svetogorski in Kratak zgodovinski pregled svetogorske božje poti, zložil za 50-letnico razglasenja brezmadežnega Spočetja dr. Andrej Pavlica. Trej del te knjižice je vglasba psalmov, katero je preskrbel skladatelj Ivan Laharnar.

Cena knjižici je le 25 kr. ali 50 v. Dobiha se pri upravi „Primorskega Lista“, v knjigovoznici Bednarikovi v ulici Veturini, v tabakarni v Nanski ulici Jezuitski in tobakarni Krebeljevi v kapucinski ulici št. 1. Ves čisti dobiček je namenjen slovenskemu sirotišču. Knjižico je odobril in priporočil premilostni knez in nadškof gorški.

Knjižica ima pet lepih podob, med njimi krasno podobo svetogorske Matere

Božje in pa gore Skalnice s cerkvijo in samostanom na vrhu.

Te dni smo poslali knjižico nekaterim gospodom v nadi, da jo obdržijo in da nam določijo naročnino. O tej priliki priporočamo blagim slovenskim srcem prepotrebne zavode v Gorici.

Opozorjamo na to knjižico zlasti ženske pevске zbornice pa tudi moške zbornice. Trejto nedeljo po Veliki noči priredi „slovensko kat. del. društvo“ slovesno procesijo na sv. Goru. Ob tej priložnosti se bodo privikrat prepevale te romarske pesmi. Prav bi bilo, ko bi se takrat našemu delavskemu pevskemu zboru pridružili tudi drugi pevski zbori z dežele.

Za slovensko sirotišče oziroma za „Kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. gg. N. N. 1 K, Anton Šiligoj, vikar v p. 3 K, Josip Godnič, kurat, 1 K, N. N. nabrala v Bovecu 10 K, Primož Zakrajšek 2 K, N. N. 2 K, neko društvo za izgovorjene ptujke 1 K, I. B. 32 v.

Za „Alojzijevišče“: Preč. g. Vinko Tomanin 10 K.

Uprava „Prim. Lista“ je prejela 11 K, katere je zbrala v Bovecu N. N. Bog plati!

Vinorejci, ki hočejo za časa preskrbeti se s potrebnim vitrijolom in žveplom, se pridno oglašajo v „Centralni posojilnici“. Nekateri so krivega mnenja, da 2 K, kateri plačajo, da postanejo člani posojilnice, bodo morali plačevati vsako leto. Temu ni tako, ampak z 2 K postane član posojilnice in ostane, dokler bo hotel. Ko pa ne bo hotel biti več član, odpove svoj delež, in 2 K se mu vrne, kakor določajo pravila.

Olajšava pri kuhanju žganja. — V kratkem izda vlada naredbo, da bodo smeli kmečki posestniki ob vsaki ugodni jim uri kuhati žganje, ako se s finančno oblastjo pogoje za določeno svoto. To zadevo je posebno priporočal vladi naš državni poslanec dr. Gregorčič. S tem se gotovo odpravijo mnoge sitnosti, ki jih imajo posestniki glede določenega časa pri kuhanju žganja.

„Klerikalci“ proti orožnikom. — Gabrščekov „šornal“ se jezi nad ljubljanskega „Slovenca“, ker je ta v prav dostojnem in mirnem članku pozival c. kr. orožnike, da naj izvršujejo svojo službo čisto nepristransko, brez vsakega vmešavanja v strankarstvo, katerega pravila pa se nekateri orožniki niso držali. To je pač čisto pametna beseda. In sedaj pravi ta „šornal“, da hočejo „klerikalci“ orožnike terorizirati in bi jih radi pripravili do tega, da bi jih imeli za svoje orožje proti „narodni-napredni“ stranki. Smešno! Kranjski „klerikalci“ pač presneto malo potrebujejo orožnikov kot orožje proti „liberalcem“. Saj so ti že na zadnjem koncu, in jih ne rešijo več vsi orožniki, tudi če bi „klerikalci“ to mirno pripustili. Ste razumeli? Kdo pa drži „liberalce“ še pri njihovem žalostnem življenju? Schwegel in Hein, ali drugače? Nemci in vlada. Pravi slovenski narod jih je že davno zavrzel. Kadar se še ta dva „štrika“ (namreč Nemci in vlada) strgata, potem so ti revni „liberalci“ popolnoma na tleh. In ti ljudje se še predzrežno nadevati si naslov: „narodna-napredna“ stranka, in se ošabno korajčijo, kakor da bi bil ves svet njihov. Ta brihtni goriški „šornal“ pravi tudi, da je „Slovenec“ članek naskok na osebno svobodo državljanov. To pa ni smešno, to je že hudobno! „Liberalci“, kaj delajo vaši bratci na Francoskem, v Italiji in drugod, kjer so na krmilu? Vse drugo, samo osebne svobode ne spoštujejo. Kako izvrstno bi jih posnemali naši „liberalci“, če bi imeli moč v rokah, kaže pač jasno pisava njihovih glasil. Kar se tiče tedaj osebne svobode, naj „liberalci“ lepo molčijo, ker je niti ne poznajo C. —

„Tak strah“. — „Prim. List“ je opomnil svoje čitatelje, naj se varujejo, da ne bi kupili od nekega protestantskega agenta protestantskega sv. pisma. „Prim. List“ je storil s tem le svojo krščansko dolžnost. To pa čedni „Soči“ ni prav in kriči, da duhovniki zabranjujejo kupovanje in branje sv. pisma, da se celo bojijo sv. pisma. Ni pa namenoma povedala, kakega sv. pisma. Skrbno je zamolčala, da je ono sv. pismo protestantsko, tedaj pokvarjeno in pokvarjeno. Vidite, tako „farba“ „Soča“ svoje lahkoverne čitatelje. Reveži! No, pa saj ni čudno, da „Soča“ zagovarja protestantske agente in njihovo pokvarjeno sv. pismo. Saj ni baš dolgo od tega, ko je prinášala članke celo protestantskega pastora in hvalila nemški luteranizem. Vsega se oklenejo ti pomilovanja vredni „liberalci“, da je le naperjeno proti Kristusovi veri in katoliškemu duhovnikom. In zraven še oblastno kričijo, da se borijo za svobodo in resnico! Kdo tedaj slepari in švindla!?

„Sava“ se imenuje strogo svobodomiselnost društvo nekaterih slov. akademikov na Dunaju. Pravijo ti „Savani“, da so do zadnjih mej, do vrhunca narodno-radikalni, to bi se reklo po domače, da bolj narodni ne morejo biti, kakor so. Pravijo tudi, da so skrajno svobodomiselnost. Pa to le pravijo. Kajti svoj narodni radikalizem kažejo s tem, da se po svojem bogu Tavčarju (to je namreč vrhovni poglavar vseh slov. liberalcev, kakor Kuropatkin vrhovni poveljnik ruske armade v Aziji, in je mož, ki bi rad v žlici vode vtopil najprej kranjske „klerikalce“, in potem vse druge, kar jih je po širnem svetu, zato se je revež zvezal z Nemci proti slovenskemu ljudstvu) zvezani z Nemci proti Slovincem. To je res radikalno! Ravno tako so tudi svobodomiselnost. „Soča“ je prinesla njihov dopis, v katerem pozivljejo vse enakomiselnost dijake, da morajo z združenimi močmi popolnoma uničiti katoliško dijaško društvo „Danico“. V ta namen je morajo družabno popolnoma bojkotirati, t. j. vsak dijak bi moral „Danicarje“ popolnoma prezirati, nič z njimi govoriti, ali kako drugače občevati prav nič. — In ti ljudje s takimi terorističnimi in staroško-zakovanimi nazori se drznejo govoriti o svobodi in predbacivati katoliški cerkvi terorizem in nazadnjaštvo! To, to bi bili zvesti hlapeci v službi Nerona! (Nero je bil namreč najbolj divji in najbolj krut morilec in preganjalec kristijanov.) C. —

„Primorec“ zopet lovi kaline! — V zadnjem „Primorcu“ št. 11. se bere med „domaćimi novicami“: „Knajpovec“. Izšla je druga številka tega lista. Vsebinsko je jako vsakovrstna, zanimiva, času primerna, n. pr.: Spomladni katarji i. t. d. in nazadnje: „Naročniki se pridno oglašajo iz vseh slovenskih dežel in iz vseh slojev naroda. — Opozorjamo na to tiste naše trgovce in obrtnike, ki imajo na prodaj blago za najširše ljudske mase“. Tudi mi opozorjamo Slovence na ta lov Gabrščekov za — svoj žep! Torej le hitro oglašite se trgovci s svojimi oglasi, da prinesete Gabrščku nekoliko svetlih kronic v — nikdar nenasični žep! Korist od tega bo imel le slovenski narod v — Gabrščekovi tiskarni, namreč: šef sam. Ta Vam zna gšeti? In potem očita ta mož duhovščini nenasično malho! Wie der Schelm selbst ist, denkt er von andern. Drejo, ali smo te „pogrnjali“!

Novi poveljniki tuk. pešpolka. — Poveljnikom tuk. pešpolka baron Beck št. 47, imenovan je polkovnik Emanuel Pivetz. Bivši poveljnik, polkovnik pl. Novačenec. — V naši deželi se bo vršilo novačenje po novi določbi po tem le vspeledu: v Gradišču 20. aprila; v Krmini 22. in 23. aprila; v Gorici za okolico 27., 28., 29. in 30. aprila in 2. maja; za Gorico, mesto, 25. in 26. aprila, v Ajdovščini 7. in 9. maja; v Kanalu 4. in 5. maja; v Tolmini 25. in 26. aprila; v Cerknem 23. aprila; v Kobaridu 28. aprila; v Bovecu 30. aprila; v Komnu 11. in 13. maja; v Sezani 14. in 16. maja; v Trzinu 16. in 17. maja; v Červinjanu 19., 20. in 21. maja.

Beseda na korist „Šolskemu Domu“. — Prvo nedeljo po veliki noči priredi ženski oddelček „Šolskega Doma“ veliko besedo z raznovrstnim sporedom, ki obeta glede na prirejanje odbornice kakor glede na mnogoštevilne sodelujoče moči zopet lep užitek slovenskemu občinstvu v Gorici. Priprave za to besedo se že delj časa vršijo, in zdi se nam potrebno, že danes opozoriti nanjo naše čitatelje.

Treščilo je dne 12. t. m. na Vojšici na Krasu. Že od dveh popoldnežij začelo je — nenavadno v tem času — bliskati in bobneti sém od Benedek. Velik strah med sosedi; pričakovati je bilo kaj hudega. Okolo pete ure začelo je pa grozno treskati in je treščilo kar štirikrat zaporedoma v bližini, slednjič v nek dimnik, ga podrlo, razneslo in napravilo veliko škodo v pohištvo. Iskre letale so celo preko postelje ležečih, pobile šipe okvirjev iz oken, a vendar nobenega ne poškodovala! Pač pa — ubilo je v štali lepega vola!

Ob enem padala je toča, da je bilo vse pobeljeno pol ure na vse strani. Dobro, da je bila strela vodena. K sreči da je bilo vse zavarovano, toda — za-

libog — premalo. Kmetje! ne glejte na eno krono. Raje več, ko manj!...

V Rihembergu so se sprli v nedeljo italijanski delavci pri novi železnici s slovenskimi. Italijani so streljali z revolverji in rabili nože. Pet Italijanov so do zdaj že zaprli. Jožefa Arčona je zadela krogla v nogo, Alojzija Mihelja in Štefana Bizjaka so ranili z nožem. Včeraj je bila sodnijska komisija na licu mesta.

Nesrečna smrt. — Ponesrečil se je pretečeni terek posestnik Franc Batič iz Vitovelj h. št. 17, star okoli 36 let. Isti dan zjutraj okoli 7. ure podal se je v „Goro“ nad vitoveljsko cerkvijo po nekoliko drvi. Ker se ni vrnil dolgo časa domov, šel ga je njegov oče iskat, boječ se, da se ne bi kaka nesreča zgodila. In kar je slutil, to se je zgodilo! Našel je svojega sina mrtvega, v krvi ležečega. V strnini se je odtrgala velika skala, katera ga je podrila na tla in povzročila njegovo smrt. Zadet je bil v hrbet s toliko močjo, da je moral v malo trenutkih izdihniti. Na mestu je bilo vse krvavo, pa tudi v čevljih so našli vse polno krvi. Zapušča starega očeta in ženo z majhnim otročičem. Negotovo je, kje čaka smrt človeka!

Potres. — V Gorici in okolici čul se je dne 10. t. m. zjutraj ob 5. uri 20 minut še precej močan potres, ki je trajal kakih 5 do 6 sekund. Tudi v Batah čuli so, kakor se nam poroča, ob ravno istem času potres, ki je bil še precej močan ter je trajal istotako 5 do 6 sekund. Sinek je bil valovit v smeri od juga proti severu.

O potresu so nam došla še sledeča poročila, in sicer iz Štanjela:

V Štanjelu je bil precej močan potres v četrtek zjutraj ob 5. uri 27 min. v smeri severovzhod-jugozapad.

Iz Volč: V četrtek ob 5. uri 25 min. zjutraj je bil tukaj še precej močan potres, trajajoč okoli 5 sekund, spremljan s podzemeljskimi sunki. Njegova smer je bila od zapada proti izhodu.

Od Sv. Lucije na Mostu: V V četrtek zjutraj ob 5. uri 25 min. bil je tu močan potres.

Iz Podmelca: Močan potres čuli smo tu v četrtek zjutraj ob 5. uri 30 min. Tresle so se hišne stene in čulo se je neko grmenje. Tički v kletkah bili so vsi preplašeni. Tudi pes v veži je lajal.

Iz Trente. 10. t. m. ob 5:20 m. zjutraj 2 precej močna potresna sunka; pohištvo je ropotalo. Škode prav nič! Sneg pri cerkvi še 40 cm. Na Vršču (pot na Krn 900) pa okoli 5 m, če ne več! —

Lokve. Danes 10. t. m. ob 5. in 25 min. zjutraj potres: od začetka kakor brenčanje telegrafskih dratov, potem kake 3 sekunde trajajoče zibanje proti jugo-zapadu, nato prenehaj in še 1 streljaj. Učinki mnogoteri, a brez škode.

Kakor dokazujejo poročila listov, čuli so ta potres ne samo pri nas na Primorskem, marveč čuli so ga od Ljubljane in Pontebe pa tam doli do Rima.

Iz Ročinja se nam pritožujejo, da se opravlja uradovanje na pošti neredno. Kar cele ure ni nobenega v uradu. Prigodilo se je celo, da je moral postiljion iti kar dalje, ker ni bilo nobenega od nikoder. Pakete je z voza zmetal na stopnjice, pisma in to v a ž n o pa odpeljal dalje. Ljudstvo si marsikaj šepeta...!

Števillo Mohorjanov v Orehku-Jesenici se je letos povzdignilo za 26. Ostanite zvesti, Mohorjani!

Matl mrtva, mrtev oče. — Za odličnega učenca siroto, so darovali velečastiti gospodje: Duhovnik v Gorici 4 K, dobrotnik v Gorici 2 K, Klanjšček Francišek, kurat v Gorenji Tribuži 4 K, Golob Jožef, kurat v Podgori 2 K, Duhovnik tolminske dekanije 10 K, duhovnik, dr. v Gorici 4 K, Pipan v Štanjelu, v prid nesrečnim sirotam 6 K, skupaj 82 K.

O naj obilo sreče jasne
Deli nebeski vsem vladar!

Fr. Orešec,
c. kr. vodja.

V Gorici, 17. sušca 1904.

Listnica uredništva. — Radi preoblegata gradiva morali smo marsikaj izpustiti. Gosp. dop. iz M.: Prihodnjič.

Loterijske številke.

12. marca.

Dunaj 56 35 16 32 21
Gradec 58 80 8 43 82

Sprejema
hranilne vloge
katere obrestuje po
4 1/2% polumesečno; ne-
vzdignene obresti pripri-
suje konec leta k glav-
nici. Rentni davek pla-
čuje posojilnica sama.

Posojila
udom na osebni kredit po
6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,
Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
nove člane
z glavnimi in opravi-
lnimi doleži. Glavni do-
leži po 200 K, opravični
po 2 K. Otvarja članom
tekoče račune, katere
obrestuje po dogovoru.

Uradne ure
vsak dan od 8. ure zjutraj
pa ure popoldne.

Pozor! Pozor!

Zaloga vina!

Na prodaj je belo in črno brsko,
vipavsko, furlansko in istrijsko vi-
no. Odpošilja se na vse kraje v sod-
skih od 56 litrov naprej. Postrežba
je točna, cene zmjerne.

Se priporoča s spoštovanjem

Josip Toroš,

Via del Ponte Isonzo hiš. 6.
Gorica.

And. Fajt,
pekovski mojster Gorica.
Gledališka ulica št. 5.

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinjšega, kakor so
nove maše in godove, kolače za
birmance in poroke itd. Vsa naro-
čila izvršuje točno in natančno po
želji naročnikov. Ima in prodaja
raslične moke, fina peciva, fina
vina in likerje po smerni ceni. Za
Veliko noč posebno goriško pinco
in potice itd.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški
ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov in toči v svoji krčmi prist-
na domača vina ter postreže tudi
z jako ukusnimi jedili. Postrežba in
cene jako solidne.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. — Okrepé
želodec, storé, da agine v
krajšem času omočica in ši-
votna lenost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,

naznanja,

da prodaja oblačila za dame
in gospode, Perkale, Zephyr
in drugo manifakturno blago
posebno za spomladni in letni
čas, blago vseh kakovosti in
po najnižje mogočih konkurenč-
nih in stalnih cenah.

Vzorci najnovejše izbere se
na zahtevanje pošiljajo brezplač-
no in poštne prosto.

Hiša na prodaj

v Mirnu št. 215 pod Gradom

obstoječa iz pritličja, I. nadstropja, pod-
strešja ter dvorišča. Pripravna za krčmo
in za tovarno koč. Cena 8000 kron.
Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri po-
sestniku Mihlu Sinigoju v Mirnu št. 221

V novi prodajalnici z jestvinami
in kolonijalnimi blagom v Gorici

Anton-a Zamparo

Semeniška ulica 12,

se nahaja bogata izbora
navadnih in finih vin.
Specijaliteta: Grška vina,
Malvasia, Mavrodaphne
in Ahajec. Napolitanske
in ilirske testenine, čaj,
biškoti in različni drugi
likeri.

Vse po najnižji ceni.

Anton Kuštrin

Gosposki ulic. h. št. 25.

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboji
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičeveg
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Edina slov. kleparska delavnica
v ulici sv. Antona št. 1

Podpisani se toplo priporoča
svojim rojakom v mestu in tudi
na deželi za izdelovanje vseh
kleparskih izdelkov, kakor cevij
za vodo, žlebe za stavbe, ku-
hinjske priprave. Prevzema
tudi vsako popravo po prav-
nih cenah. Zagotavlja točno
in solidno postrežbo udani

Karol Čufer,
klep. mojster.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta 19 — v Medjatovi hiši v pritličju — Dunajska cesta 19

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih posloplj, premoženja in
pridelkov proti požarni škodi;
 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam in
 3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji:
- a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja
za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim
plačilom zavarovalnine po 50 vin., 1, 2, 3 in 4 K in daje po
neprisiljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne za-
varovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;
- b) zavarovanja proti vsakovrstnim neugodam (telesnim poškodbam)
in neugodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena
zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zava-
rovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanje
pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo
zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov se proti
proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovalcem
popolno varnost.

Svoji k svojim!

Rojaki Slovenci! Pristopajte k domači zavarovalnici!